

[77] [...] Conservāte igitur reī pūblicaē, iūdicēs, cīvem bonārum artium, bonārum partium, bonōrum virōrum. Prōmittō hoc vōbīs et reī pūblicaē spondeō, sī modo nōs ipsī reī pūblicaē satis fēcimus, numquam hunc ā nostrīs ratiōnibus sēiunctum fore. Quod cum frētus nostrā familiāritāte prōmittō, tum quod dūrissimīs sē ipse lēgibus iam obligāvit.

[78] Nōn enim potest, quī hominem cōsulārem, cum ab eō rem pūblicam violātam esse dīceret, in iūdicium vocārit, ipse esse in rē pūblicā cīvis turbulentus; nōn potest, quī ambitū nē absolūtum quidem patiātur esse absolūtum, ipse impūne umquam esse largītor. Habet ā M. Caeliō rēs pūblica, iūdicēs, duās accūsātiōnēs vel obsidēs perīculī vel pīgnora voluntātis. Quā rē ōrō obtestorque vōs, iūdicēs, ut, quā in cīvitāte paucīs hīs diēbus Sex. Cloelius absolūtus sit, quem vōs per biennium aut ministrum sēditiōnis aut ducem vīdistis, hominem sine rē, sine fidē, sine spē, sine sēde, sine fortūnīs, ōre, linguā, manū, vītā omnī inquinātum, quī aedēs sacrās, quī cēnsus populī Rōmānī, quī memoriā pūblicam suīs manibus incendit, quī Catulī monumentum adflīxit, meam domum dīruit, meī frātris incendit, quī in Palātiō atque in urbis oculīs servitia ad caedem et īnflammandam urbem incitāvit: in hāc cīvitāte nē patiāminī illum absolūtum muliebrī grātiā, Caelium libīdinī muliebrī condōnātum, nē eadem mulier cum suō coniuge et frātre et turpissimum latrōnem ēripuisse et honestissimum adulēscentem oppressisse videātur.

[77] [...] Bewaart dus voor de republiek een burger met goede karaktereigenschappen, behorend tot een goede politieke partij, tot loyale mannen. Ik beloof u dit en garandeer de republiek, zowaar als wijzelf tegenover de republiek onze plicht hebben vervuld, dat hij zich nooit zal losmaken van onze politieke principes. En dit beloof ik niet alleen vertrouwend op onze vriendschap, maar ook, omdat hij zichzelf al aan de strengste wetten heeft onderworpen.

[78] Want iemand die een oud-consul voor het gerecht heeft gedaagd, omdat hij stelde dat door die man de republiek geweld is aangedaan, kan niet zelf in de republiek een opstandig burger zijn; iemand die zelfs niet verdraagt dat [*iemand*] die van omkoping is vrijgesproken, is vrijgesproken, kan nooit zelf ongestraft een omkoper zijn. De republiek heeft van de kant van Marcus Caelius, leden van de jury, twee aanklachten, hetzij als waarborgen tegen gevaar, hetzij als garanties van zijn welwillendheid. Daarom smee en bezweer ik u, leden van de jury, dat, in een samenleving, waarin in de afgelopen paar dagen Sextus Cloelius werd vrijgesproken, die u gedurende een periode van twee jaar ofwel als handlanger van een opstand ofwel als leider hebt gezien, een man zonder geld, zonder krediet, zonder verwachting, zonder vaste woonplaats, zonder vermogen, bezoedeld in zijn gezicht, tong, hand [*en*] hele leven, die een onschendbare tempel, die de censuslijst van het Romeinse volk, die het staatsarchief met eigen handen in brand heeft gestoken, die het gedenkteken van Catulus heeft beschadigd, mijn huis heeft gesloopt, [*dat*] van mijn broer in brand heeft gestoken, die op de Palatijn en voor de ogen van de stad slaven tot moord en tot het in vlammen zetten van de stad heeft opgeruid: u mag in deze samenleving niet toelaten, dat die man door de invloed van een vrouw [*is*] vrijgesproken, dat Caelius [*is*] opgeofferd aan de willekeur van een vrouw, dat dezelfde vrouw samen met haar man en broer zowel de schandelijkste bandiet lijkt te hebben gered als een zeer fatsoenlijke jongman te hebben geruïneerd.